

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Forum Competens Quæstionibus ex Universo Jure
selectis, atque ad praxin utilissimis illustratum, Seu
Tractatus Canonico-Civilis**

Friderich, Melchior

Ingolstadium, 1709

§. XI. An Judex laicus aliquando contra Clericos possit procedere?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61662](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61662)

nè tradunt Ant. Butr. *in cit. C. ult.* & Panor. *ibid. n. 10.* Ant. de Burgos. *ad C. ult. de Empt. & vend. n. 17.* aliique. Eo enim casu Clericus est necessarius defensor suæ rei, tanquam dominus, & non tanquam procurator, judiciûmque in eum transfertur, colono ab instantia liberato. Unde novus adversus eum libellus offerendus est, ut cum Bart. *in L. 2. C. ubi in rem act.* advertit Panorm. *l. c. §. in alijs n. 28.* E contrario quia emptor rem emptam possidet suo nomine, & non alieno, ut colonus, inquilinus, commodatarius, precariò habens &c. idcirco iudicium in ipsum dirigitur: neque emptor laudato suo auctore absolvitur ab instantia, nec adversus venditorem novus libellus offertur. Quæ causa est, quòd etiamsi agatur coram Iudice laico, & venditor sit Clericus, non tamen iste dici poterit litigare coram Iudice laico, sed tantummodo defensionem emptoris suscipere: sicut procurator, qui ex eo capite, quòd alium defendit, alieni fori non efficitur. Ex quo consequens est, gratis aliquos dicere, si lis contestata cum emptore jam fuerit, debere venditorem litigare coram Iudice emptoris; secùs, si contestata nondum sit. Si tamen Clericus venditor ultrò susciperet in se iudicium, & suo nomine causam prosequi vellet, malè & invalidè ageret, & Iudex secularis eum admittere non debet, ut cum communi & recepta DD. observant Barbof. *l. c. n. 144.* & *148.* ac Oliva *l. c. n. 11.* quia tunc ultrò se subijceret potestati seculari contra decisionem *cit. C. si diligenti & C. significasti de For. comp.* Et in hoc sensu procedit sententia negans à Clerico posse defendi laicum emptorem in Iudicio seculari.

§. XI.

*An Iudex laicus aliquando contra Clericos
procedere possit.*

SUMMARIUM.

313. *Judex secularis jurisdictionem exercere potest in Clericum
Hh 3 actua-*

- Actualiter degradatum, ipsique à Prælato Ecclesiastico traditum.*
314. *Item Assassinum, quamvis non degradatum.*
315. *Potest capere Clericum & punire, qui dimisso habitu & tonsurâ crimina patrat, ob quæ privilegium Clericale amittitur.*
316. *Nec non Clericum rebellem, vel proditorem capere & occidere, si aliter justitia obtineri & periculum averti non potest. Nunquam tamen jus dicere sibi possunt laici adversus Clericos, si iustitiam obtinere à potestate Ecclesiastica possunt.*
317. *Clericus in Minoribus, qui obtentis à Capitulo Cathedrali dimissorijs intra annum ordines non suscepit, judicari, præcipue in criminalibus, à Judice seculari potest.*
318. *Clericus, qui coram seculari Judice sequestrum vel depositum accepit, cogi ab eo ad restitutionem non potest.*
319. *Nec puniri ab eodem ob falsum testimonium coram ipso depositum.*
320. *Absque licentia Prælati Ecclesiastici capi à Judice laico Clericus potest, qui vult malum sibi alijsve inferre aut aliud delictum committere, quod absque captura impediri nequeat.*
321. *Idque verum est, non solum quando certum est, delictum esse committendum; sed etiam, quando solum præsumitur, & merito timetur.*
322. *Capi Clericus à Judice seculari potest, ut ad suum Prælatum statim deducatur, quoties deprehenditur in flagranti delicto, & de fuga est suspectus.*
323. *Clericus debitor de fuga suspectus detineri à Judice laico potest, si periculum sit in mora, ac bona habeat ultra congruam sustentationem, ac cum his aufugere paret.*
324. *Ut Clericus licite capiatur à Laico Judice, vel puniatur, non sufficit licentia Prælati Ecclesiastici solum interpretativa; nec licentia Prælati SS. Pontifice inferioris. Nisi periculum sit in mora.*
313. *Non eò usque extendendum est privilegium Fori Clericis competens, ut nullo in casu jurisdictio in ipsos Judici seculari*

lari competat. In nonnullis enim competere extra controver-
 fiam est. Nam, ut eos omittam, quos enarravi suprâ à n. 234. n.
 289. n. 308. tametsi Clerici privilegio fori gaudentes à Judice laico
 etiam pro crimine gravissimo judicari & condemnari nequeant,
 ut patet ex *C. nullus Clericum 2. de For. comp. & cum Interpp. ibi*
tradunt Covarr. pract. c. 32. n. 2. Clar. L. 5. sent. §. fin. q. 36. n. 35.
v. scias tamen, Boss. in Pract. crim. tit. de Foro Comp. n. 127. cer-
 tum tamen est primò, puniri ab eodem posse ab Ecclesiastico actua-
 liter degradatos & ei traditos. *C. at si 4. C. cum non ab homine 10. de*
Judic. C. ad abolendum de Heret. C. Novimus de V. S. C. ad falsar-
riorum de Crim. fals. C. 2. de Pœn. in 6. Quando nam verò & quo-
 modo actualis degradatio fieri debeat, non est hujus loci disquire-
 re. Videri possunt Jul. Clarus *L. 5. sentent. §. fin. q. 36. à n. 30.* Co-
 varrv. *L. 2. var. resolut. c. 20. n. 7.* Scaccia *de Judicijs c. 11. à n. 60.*
 Farinac. *in Praxi crimin. q. 8. à n. 70.* August. Barbosa *de Offic. &*
potest. Episcopi p. 3. allegat. 110. à n. 10. Sed nec illud hujus loci est
 decidere, an tunc Judex secularis stare debeat processu Judicis Ec-
 clesiastici. De quo præter alios fusè Marta *de Jurisdic. p. 1. c. 51.*
 & *p. 4. casu 131. & Olivap. 2. de Foro Eccl. q. 13.*

314. Secundò. Clericus Assassinus, seu is, qui pecuniâ ac-
 ceptâ vel promissâ aliquem Christianum occidit, vel occidere co-
 natur, capi à seculari Judice & puniri potest, etiam non præmissâ
 degradatione, uti communis Interpretum intelligit textum *C. 1.*
de Homicid. in 6. Asserunt tamen præter alios Menoch. *L. 2. de*
arbitrar. cas. 360. n. 41. Gabriellus *L. 7. Com. opin. tit. de Male-*
fic. conclus. 1. n. 17. & Covarr. L. 2. var. c. 20. n. 10. v. Sextò.
 quamvis aliàs non parùm indulgens potestati seculari, ac propte-
 rea ab alijs passim reprehensus, requiri ad Assassinatum ac per-
 dendum propterea fori privilegium, ut quis operâ infidelis seu
 non baptizati ad occidendum usus fuerit. Alij præterea, & qui-
 dem communiter, teste Claro *l. c. n. 31.* necessariam autumant
 sententiam criminis declaratoriam à Judice sacro latam. De cri-
 mine nefando, propter quod ira Dei venit in filios diffidentiae,
 idem

idem afferit Marta *de Jurisd. p. 2. c. 16.* Sed fallitur: quia eadem Bulla Pij V. quam allegat, & alia ejusdem Pontificis, requirit degradationem.

315. Tertiò. Judex secularis capere ac punire potest Clericum, si habitu & tonsurâ dimissâ crimina patret, in quâ statuta est privatio privilegij Clericalis: saltem præmissâ per Judicem Ecclesiasticum sententiâ criminis declaratoriâ. Covarr. *pract. c. 32. n. 2. v. Secundò*, Clarus *cit. q. 36. n. 77.* Marta *de Jurisd. p. 2. c. 36.* ac communis DD. per textum *C. Cum non ab homine de Judic. modò servetur forma & ordo cit. C. præscriptus.* An verò requiratur trina monitio prævia, controversum est. Trinam requiri assero cum Covarr. *l. c.* Joann. Andr. ac Ant. Butr. *in C. Perpendimus de Sent. Excommun. Alexand. L. 1. consil. 8.* Fachineo *L. 9. controu. c. 28.* ac alijs: quia *C. in audientia 25. & C. contingit 45. de Sent. Excomm. ac C. ult. de vit. & honest. Cleric.* aperte requiritur trina.

316. Quartò. Princeps secularis Clericos conspirationi, rebellioni, ac proditori se immiscentes, tanquam hostes, non solum in conflictu, sed etiam post illum, si ratio justii belli id exposcat, occidere potest; multoque magis capere, & carceribus mandare, sive bellum sit offensivum sive defensivum. Idque potest eos etiam præveniendò, & quando conspiratio & rebellio nondum erupit aut effectum aliquem habuit, si quidem damnum vel privatum vel publicum aliter quàm hac ratione averti nequeat Ratio est: quia hæc procedendi ratio est potiùs defensio naturali Jure etiam privatis permiffa, quàm punitio & vindicta. Potestque contra hostem Reipublicæ dicto modo procedi, tametsi non sit subditus: rebelles autem & proditores pro hostibus habentur. *L. Amissione §. qui deficiunt. ff. de Capit. diminut. L. Proditores. ff. de Re milit. L. Postliminium §. Transfuga. ff. de Captiv. & postlim. revers.* Quòd si res moram patiatu seu nullum sit in mora probabile periculum, poterunt in custodia detineri, donec certior fiat Superior Ecclesiasticus, & ab eo exigatur, ut
contra

contra ipsos procedat ad condignam satisfactionem & vindictam. Quod si facere is nollet, ipse Princeps jus sibi dicere potest, ut notat Oliva p. 3. *Fori Eccles. q. 17. n. 121.* ubi existimat, tametsi *C. si Judex laicus de Sent. Excomm. in 6.* aliisque Juribus præcipiatur, ut Clerici à Magistratu seculari capti mox remittantur ad Ecclesiasticum, in dicto tamen casu remissionem non esse necessariò faciendam, sed posse eos captivos detineri, donec appareat, utrùm procedat Ecclesiasticus: eò quòd Princeps tunc non procedat jurisdictionaliter, sed jure belli, & protectivâ potestate, nec conveniat Principi coram Ecclesiastico Judice litigare, & locum concedere multis dilationibus & appellationibus, quibus forsan effugere rei possent cum contemptu Regiæ potestatis & damno Reipublicæ. Non tamen, quamdiu obtineri justitia potest à potestate Ecclesiastica contra Clericos, jus sibi ipsis dicere possunt laici, neque ob negligentiam Judicis sacri inferioris causas illorum ad se trahere, quando absque moræ periculo Judex superior adripotest, ut cum communi DD. observat Farin. *cit. q. 8. n. 46.* & Covarr. *Pract. c. 35. n. 3.* Nec obstat *Can. Filijs 31. 16. q. 7.* ubi Prælati negligentibus dicitur implorandum auxilium Regis contra Clericos: quia solum implorandum est ut protectoris & defensoris, qui curet causam decidi à superiore potestate Ecclesiastica, vel etiam in hujus defectum decidat. Pariter non obstat *Novell. 88. & Novell. 128. c. 11.* quia Justinianus nihil statuere contra immunitatem Clericorum & *C. qualiter 17. de Judic.* potuit. Videatur Pignatelli *tom. 2. consult. 62.* ubi fusè agit de poenis eorum, qui detinent, incarcerant, aut hostiliter insequuntur S. R. E. Cardinales, Archiepiscopos, aliòsque Præfules; & de obligatione Principum secularium pro causæ cognitione in manus SS. Pontificis eos remittendi.

317. Quintò. Clericus in Minoribus, si à Capitulo Cathedrali sede vacante reverendas seu dimissorias obtinuit ad suscipiendos alibi Ordines, eosque intra annum vacationis non suscepit, judicari, præcipuè in criminalibus, potest à Judice laico.

Diaz *in pract. crimin. c. 26. n. 2. v. advertendum*, Thom. Valaf. *allegat. 45. n. 19.* Suar. *de Censur. disp. 31. sect. 1. n. 20.* Sanch. *de Matrim. L. 7. disp. 46. n. 18.* Garcias *de Benefic. p. 5. c. 7. n. 9.* per textum Trident, *sess. 7. c. 10. de Reform. sic ordinati. si in minoribus Ordinibus constituti fuerint, nullo privilegio Clericali, praesertim in criminalibus, gaudeant.* Quæ poena per idem Concilium *sess. 23. c. 10. de Reform. v. poenam quoque* extenditur ad eos, qui sede vacante impetrant dimissorias non à Capitulo, sed ab alijs quibusvis *in jurisdictione Episcopi, sede vacante succedentibus.* Et quamvis Navarr. *consil. 28. de Tempor. Ordin.* privationem privilegij non incurri ipso jure, sed necessariam esse sententiam existimet, eo quòd verbum *Gaudeat* denotat tempus futurum, sicut quando dicitur *excommunicetur, vel bonis, honore spoliatur,* quæ verba poenam infligendam, non actu inflictam & contractam significant, juxta Gloss. communiter receptam *in C. in pœnis 49. de R. J. in 6.* rectius tamen Sanchez *l. c. n. 19.* asserit, sententiâ opus non esse, sed privationem ipso jure & facto & cum effectu incurri: cum Trident. *sess. 23. c. 6.* pariter utatur verbo *non gaudeat* circa Clericos in Minoribus Beneficium non habentes, & habitum & tonsuram non deferentes &c. qui tamen juxta communem DD. non gaudent privilegio fori, tametsi nulla sententia vel condemnatoria, vel declaratoria præcedat. Cum hoc privilegium sit conditionatum, seu sub conditione *si formam à Jure præscriptam observent:* quâ conditione non impletâ cessat voluntas concedentis privilegium. Pariter privilegio fori non gaudent, sed seculari jurisdictioni plenè in omnibus (præviâ tamen Judicis Ecclesiastici declaratione) subjecti sunt Itali, qui cum falsis literis dimissorialibus ab alieno Episcopo ordinati fuerint, ut in sua Bulla *Secreti §. 4.* statuit Urbanus VIII.

318. Sextò. Si Clericus coram Judice seculari accepit sequestrum vel depositum, cogi per eundem Judicem ad restitutionem potest, juxta Bald. *in L. acceptam C. de Usur. n. 4.* Jason. *in L. si fidejussor. §. fin. ff. qui satisfacere cog. Afflict. decis. 24. n. 3.* Marant.

Marant. p. 4. de ordin. Judic. distinct. 11. n. 26. Surd. consil. 180. n. 11. ac alios, quos refert Tiraq. de Retract. Convent. glossa 7. n. 10. Verum merito refragantur alij, cum hæc opinio, ut notat Oliva l. c. q. 29. n. 15. manifestè pugnet cum principijs & regulis Juris Canonici, docentibus, Clericos esse exemptos à seculari jurisdictione, præcipuè quoad suam personam. Unde Judices seculares cogere ad aliquid Clericorum personas nequeunt, nisi in casibus exceptis & supra relatis, inter quos iste non reperitur. Et idcirco fatetur Tiraq. licet illa in Gallia fervetur, de Jure tamen contrarium dicendum esse. Et observat Marta de Jurisd. p. 4. casu 104. n. 9. si illa sententia (quatenus agit de coactione Clerici) observaretur, destructum iri omnes regulas jurisdictionis, tam per Jus Civile quàm per Canonicum dispositas. Neque obstat suscepti officij ratio: quia nec propter illud cogi Clericus à laico potest, ut cum communi tenent Covarr. c. 33. Practic. qq. n. 6. Aufrex. in Clement. de Offic. Ordin. n. 25. Jul. Clarus L. 5. Sent. §. fin. q. 36. n. 25. ubi asserit, contrarium non posse jure defendi, licet in Gallijs observetur.

319. Septimò. Juxta Gloss. in L. Nullum C. de Testib. v. Præscriptionem, Cynum & Baldum ibid. ac Marsil. ad L. ult. ff. de Jurisd. n. 152. Clericus falsum testimonium dicens coram seculari Judice, puniri ab eodem potest: eò quòd cit. L. Nullum Zeno Imp. statuerit, non licere cuiquam testi allegare fori præscriptionem, quò minus à Judice puniatur, apud quem falsum deposuerit. Puniri non quidem poenà corporali posse, possè tamen multà pecuniarià, tradidère Federic. Senens. consil. 93. & Guiliel. de Benedict. p. 1. repet. in C. Ramucius n. 434. v. Et Uxorem; eò quòd persona Clerici non sit subjecta Judici seculari, bene tamen res ipsius; qua de causa si Clericus temerè coram laico litigavit, in expensas condemnari potest. Verum contraria sententia asserens, hujusmodi Clericum ne quidem in are à Judice seculari puniri posse, non tantum verior est, ut putat Fachin. L. 9. Controv. c. 27. sed absolute vera, teneturque à plerisque DD.

quos longo ordine adducunt, & sequuntur Covarr. *Prætic. c. 18. n. 8.* Farin. *L. 1. Prax. crimin. tit. 1. c. 8. n. 26.* Decian. *tom. 1. Tract. crim. L. 4. c. 9. n. 22.* Clar. *l. c. q. 38. v. sed hîc quero,* Marta *de Jurisd. p. 4. casu 128. n. 9.* Diana *p. 1. tract. 1. resol. 109.* Pignatelli *tom. 2. consult. 48. n. 4.* Cùm nullus Clericus distringi & condemnari debeat à Judice seculari. *C. Nullus Clericum 2. § C. si diligenti 12. de For. comp. C. 1. de Cleric. Conjug. in 6. Auth. statuimus C. de Episc. & Cler. Ad cit. L. Nullum Respon-* detur, eam de alijs Fori præscriptionem habentibus accipiendam esse, quia Clerici exempti sunt à jurisdictione seculari tam Jure Canonico quàm Civili: quod exemptionis privilegium non abstulit, nec auferre voluit aut potuit Zeno Imperator. Quod de rebus Clericorum asserbatur, nullo Jure probatur, sed potiùs contrarium ex utroque Jure certum est. Accedit, quòd hîc delictum personæ spectari debet, quia Clericus etsi pecuniariâ solùm poenâ mulctetur, infamiam tamen incurreret propter condemnationem & gravem poenam, quam infligere non potest Judex secularis, cùm Clerici personam distringere & condemnare non valeat; quod tamen fieret, si Clericum punire in bonis posset. Neque obest, quod de condemnatione in expensas dicebatur: hæc enim necessariò consequitur ipsum judicium, quod Clericus coram laico contra laicum suscipit, quia sine ea justa sententia sæpè ferri non potest.

320. Octavò. Licet Judex secularis Clericum capere nequeat, multòque minùs in carcerem detrudere, quin Sacrilegium & Excommunicationem *Can. si quis suadente 17. q. 4.* incurrat, ut tradunt omnes Catholici DD. & patet cùm ex Juribus supra allegatis, tum ex *C. si verò alicujus 3. de Sent. Excomm. & Bulla Coenæ Excomm. 11.* nisi licentiam vel mandatum habeat à Prælato Ecclesiastico *C. ut famæ de Sent. Excomm. & ibi Gloss. V. de mandato,* ac DD. sive generale, quod volunt sufficere Boss. Butr. Alciat. ac alijs; sive speciale, quod requiri existimat Marta *de Jurisd. p. 4. casu 42. n. 15.* cum Anchar. Aretin. Decio,

Decio, ac alijs. Nihilominus absque dicta licentia capere Clericum potest, si hic vult malum sibi vel proximo inferre, aliudve delictum committere, quod absque coërcitione & captura impediri nequeat. Panorm. *in cit. C. ut fama n. 6. & in cit. C. 3. de Sent. Excomm.* Bossius *in Pract. Crimin. tit. de Captura n. 39.* Diaz *in Pract. Crimin. c. 122.* Menoch *de Arbitrar. casu 180. n. 2.* Patet ratio: quia quilibet non tantum se suaque defendere contra injurias & damna potest, sed etiam proximum. Quod à fortiori procedit de Magistratibus, quibus cura incolumitatis & pacis civium ex officio incumbit.

321. Et quidem procedit assertio non tantum, quando certum est, delictum esse committendum aut damnum inferendum; sed etiam, quando solum præsumitur & merito timetur. Exemplum dat Oliva *l. c. q. 22. n. 9.* si Clericus in platea noctu inveniatur cum armis horâ insolitâ: posséque tunc capi, ut suo Judici tradatur, tenet cum Guttier. *Pract. qq. L. 1. q. 12. n. 5. & 7.* Jul. Claro *cit. q. 36. n. 26.* ac alijs: eò quòd tunc præsumatur velle aliquod crimen committere. Capi tamen nec hoc, nec priore casu potest Clericus, ut à laico puniatur; sed solum, ut ad Judicem Ecclesiasticum remittatur, ut citt. DD. observant, & ex hætenus dictis notum ac certum est.

322. Quin capi Clericus à Judice seculari potest, ut ad suum Prælatum statim deducatur, quoties deprehenditur in flagranti delicto. Panorm. *in cit. C. Ut fama n. 6.* Felin. *in cit. C. 3. de Sent. Excomm. n. 2.* ubi dicit esse communem, Alciatus *in C. cum non ab homine 10. de Judic. n. 63. & 64.* ubi pariter communem esse testatur, Menoch. *cit. casu 180. n. 23.* Jul. Clarus *l. c. q. 28. n. 6.* Farin. *cit. q. 8. n. 122.* Videturque hæc opinio consuetudine & observantiâ totius orbis esse recepta, ut ait Oliva *cit. q. 22. n. 10.* quia Ecclesiasticus Judex non procedit contra laicum ob captum Clericum, sed hunc de ejus manu recipit. Refragatur tamen Marta *cit. casu 42. n. 11.* cum Hostiensi, Decio, Aretino, ac alijs. Horumque opinioni suffragari videtur text. *cit. C. Ut*

famæ, dum afferit, Clericos à laicis capi citra excommunicationis sententiam posse: *dum tamen id de mandato faciant Prælatorum, quorum illi sunt Jurisdictioni subiecti.* Nec non *cit. C. si verò 3. de Sent. Excomm.* per verba: *si (laicus Clericum) in stupro vel adulterio, quod committit cum ea (foemina) que ipsum (laicum) ita proximâ consanguinitatis lineâ non contingit, ceperit, aut in eum violentas manus injecerit, non erit à sententia illius excommunicationis immunis.* Verùm, quia durum est est in praxi à communi sententia, præsertim per consuetudinem roborata, discedere, idcirco eâ retentâ responderi ad *cit. C. Ut famæ* potest, ibi sermonem non esse de Clericis in flagrante crimine deprehensis, sed solùm de ijs, qui delictum jam patrârunt, & deferri vel accusari apud competentem Judicem possunt. Ad id posset, licentiam tacitam Prælatorum Ecclesiæ semper adesse quoad Clericum in flagrante deprehensum, ne fugâ sibi consulat & delictum impunè ferat. Textus *cit. C. 3.* non videtur loqui de Magistratu & Officiali publico, sed solùm de privatis vindictam propriâ auctoritate quærentibus. Addendum tamen hîc est, nec à Magistratu laico Clericum capi posse in flagrante crimine deprehensum, nisi de fuga suspectum. Dec. *in cit. C. Cum non ab homine n. 12.* Farin. *l. c. n. 117.* Menoch. *l. c. n. 22.* & hoc teste Panorm. & cæteri Interpp. quia tunc cessat ratio capturæ, utpote quæ laicis solùm permissa est in defectum Ecclesiastici, & quando ejus judicium effugiturus esset delinquens, nisi à laico detineretur.

323. Nonò. Detineri potest Clericus debitor fugiens aut de fuga suspectus, ut volunt Innocent. *in cit. C. 3. de Sent. Excomm.* Panorm. *in cit. C. Cum non ab homine n. 17.* & *in cit. C. Ut famæ n. 6.* Gutierrez *Pract. qq. L. 1. q. 82. n. 2.* ubi communem esse affirmat, Farin. *l. c. n. 119.* cum Felin. Boss. Aretin. Bald. ac alijs, *arg. L. ait prætor. §. si debitorem. ff. quæ in fraudem credit.* dummodo, ut addunt, sistatur Episcopo, quàm primùm fieri potest; nec detineatur, si cautionem idoneam offerat, vel adsit copia Judicis Ecclesiastici,

fici, ac re ipsa subfit periculum damni creditoribus per fugam nascituri. Verum hæc opinio difficilis est ex eo, quòd Clericus pro debito civili non potest incarcerari etiam à suo Episcopo, ut cum Germin. Franc. Lap. Panorm. Alciat. ac communi aliorum asserunt Gomez tom. 2. var. Resolut. c. 13. tit. de Fidejussor. n. 18. Gutierrez de Juram. Confirm. p. 1. c. 17. n. 4. Covarr. L. 2. var. c. 1. n. 9. Menoch. L. 1. de Arbitr. q. 88. n. 8. Farin. L. 1. Prax. Crimin. tit. 4. q. 27. à n. 65. per text. C. si Clericos de Sent. Excomm. Habet insuper Clericus debitor beneficium Competentiæ, ita ut ultra id, quod commodè & salva sustentatione potest, cogi nequeat. C. Odoardus de Solution. & ibi Interpretes. Hinc frustra, ac consequenter malè ac illicitè, detineretur Clericus debitor; quia etsi Judici Ecclesiastico, ut fieri debet, sisteretur, nec iste tamen eum incarcerare posset, sed dimittere teneretur, ut discurret Oliva cit. q. 22. n. 29. ubi ait, se nunquam vidisse practicari aut audivisse, Clericum fugientem pro debito civili per creditorem vel Judicem secularem fuisse detentum. Addit Andr. Siculus in cit. C. cum non ab homine, omnes DD. errare, dum pro illa opinione allegant cit. L. ait prætor §. si debitorem, quòd illo §. non dicatur, licitum esse capere personam, sed quòd fugienti possit auferri pecunia, quam secum portat. Et reverà cit. §. plus non dicitur. Responderi tamen pro communi opinione potest, tametsi Clericus ob debita civilia etiam à Judice Ecclesiastico incarcerari non possit, habeatque beneficium Competentiæ, detineri nihilominus in absentia Judicis Ecclesiastici posse, si nolit præstare cautionem de solvendo, quod salva sustentatione potest, bonaque habere videatur ultra sustentationem, ac cum illis aufugere paret. Cùm enim in hoc casu cogi à suo Judice ad solvendum possit, non apparet, cur non queat detineri vel à Judice seculari, vel ab ipso Creditore, si cum ipso fugiente spes solutionis obtinendæ abitura esset: neque enim mens Ecclesiæ esse videtur, ut ille cum damno creditorum fruatur privilegio Clericali, & delictum impunè ferat, quod committit cum re alijs debitâ se subducendo.

324. Duo ex unanimi DD. sententia hîc addenda sunt. Primum est, in prædictis casibus non sufficere licentiam Judicis Ecclesiastici solum interpretativam, qualis v. g. foret, ut ait Delbene *c. 5. de Immun. Eccles. dubit. 1. n. 15.* si Princeps secularis longo temporis spacio sibi usurpâset jurisdictionem in personas Ecclesiasticas, tametsi probabiliter præsumeret, id ad aures SS. Pontificis pervenisse, & non fuisse reprehensum, ac propterea SS. Pontificem id tacitè approbare, *cum multa per patientiam tolerentur, quæ si deducta fuerint in iudicium, exigente justitiâ non debeant tolerari*, ut dicitur, *C. Cum jam dudum 18. de Præbend.* Alterum est, ad hoc, ut procedere adversus Clericos possint laici, non sufficere licentiam Prælati SS. Pontifice inferioris, v. g. Episcopi, ut constat ex Bulla Coenæ *can. 19.* & docent cum communi Gloss. in *C. Decernimus de Judic. & ibid. Ripan. 34. Jul. Clarus cit. §. fin. q. 41. n. 5. & 7.* Quod tamen intelligendum est de casu, quo periculum non est in mora. An verò Clerici conveniri coram Judice laico possint, & an prorogare in se jurisdictionem eidem valeant, infra decidetur, quando de Foro Reconvencionis & Prorogationis agam.

§. XII.

In quo Ecclesia Foro singuli Clerici conveniendi sint.

SUMMARIUM.

325. SS. Pontifex Jure Divino à Jurisdictione seculari exemptus est.
326. Nulli, etiam Ecclesiasticæ, Potestati est subiectus.
327. Nec quidem Concilio Generali, quibusdam casibus exceptis.
328. Ipsi tamen omnes Ecclesiasticæ personæ subiectæ sunt, vel mediatè vel immediatè.
329. Episcopi subiecti quidem sunt Archiepiscopis: non tamen quoad Confirmationem, causas criminales graviores, aliâsque arduas.